

DIRVA

Nr. 88

Rugpiūtis-August 1, 1960

Cleveland, Ohio

KOVA SU KOMUNIZMU SOCIALINIAME IR EKONOMINIAME FRONTE

Respublikonai savo 1960 metų rinkiminę kampaniją sukoncentravo į taikos ir antikomunizmo temas, pasirinkdami viceprezidentiniu kandidatu amba s a d o r i ū Henry Cabot Lodge, kuris yra žinomas, kaip tvirtas JAV interesų gynėjas nuo tarptautinio komunizmo machinacijų.

Po nominacijos pasakytoje programinėje kalboje Lodge pareiškė, kad pasaulyje šiuo metu vyksta žūtutinė kova tarp demokratijos ir komunizmo, ir kad sekanti respublikonų administracija taip sustiprinsianti JAV karinę galią, kad "jokia valstybė niekada nebeišdrįs mūsų užpulti".

Jis gyrė respublikonų pre-

zidentinį kandidatą Richardą M. Nixoną, kaip geriausią viso krašto vyrą "mums reprezentuoti pasaulinės politikos samyšyje". Nixonas turįs "nepalyginamą vyriausybę patirtį, ypač užsienių politikos reikaluose".

Viceprezidentas Nixonas savo programinėje kalboje taip pat daug kalbėjo tarptautiniais klausimais, pabrėždamas, kad laisvasis pasaulinis turis ne vien nuo komunizmo veržlumo, bet jį atremti, siekiant pergalės — ne nugalėti kitas tautas ar valstybes, bet laisve įveikti tironiją, sveikatingumu ligas, gausumu neturtą.

Didelė komunizmo grėsmė, — jis pabrėžė — taip

pat randama nekarinėse srityse. Čia agresorius ateina, prisidengęs ekonominės ir socialinės pagalbos skraistėmis. Tam įveikti reikalinga nauja strategija.

Baigdamas kalbą, Nixonas pareiškė, kad esanti reikalinga visų vyriausybės agentūrų, atsakingų už nekarinius šaltojo karo aspektus, reorganizacija, sulydant jas į vieną galingą ekonominę jėgą tiesioginėje prezidento žinioje. Tai palieštų vyriausybės įstaigas, tvarkančias paskolas ir subsidijas, informaciją ir techninę pagalbą kitiems kraštams.

ARABAI BOIKOTUOS IRANĄ

Ligšiol Izraeliui taikytą ekonominį boikotą Arabų Lyga praplėtė ir Iranui — už tai, kad pastarasis pakartotinai patvirtino nusištatymą pripažinti de facto Izraelį.

Arabų Lygos sekretorius Kaire paskelbė, kad arabų kraštai įtrauksią į juoduosius sąrašus Irano bendroves ir laivus. Taip pat minima, kad ir kiti arabų kraštai paseksią Jungtinės Arabų Respublikos pavyzdžiu, nutraukdami Irano diplomatinės ir konsularinės įstaigos. Taip pat iš Teherano jau išvyko JAR ambasadorius.

Ilgametis mūsų bendradarbis Argentinoje L. Kančauskas, kurio nuotraukos iš Argentinos lietuvių gyvenimo puošdavo Dirvos puslapius, persikėlė nuolatiniam gyvenimui į JAV ir ketina pastoviai įsikurti Los Angeles, Calif. Šiuo metu jis lanko savo artimuosius New Yorke, Clevelande, Chicagoje ir kitur. Ta proga buvo užėjęs į Dirvą, susipažinti su spausdinimo technika, L. Kančauskas su žmona ir sūneliu susidomėję žiūri, kaip R. Jasukynaitė renka straipsnį naujam Dirvos numeriui automatinėmis "justewriter" mašinomis.

Dirvos nuotrauka

Incidentai su turistais Sovietijoje

Sovietinė policija Maskvoje sulaukė tris amerikiečius turistus, vieną anglą ir vieną vokiečių už tai, kad a m e r i k i e č i a i, greičiausiai studentai, dalino rusams kultūrinių mainų sutartim Sovietijoje leista pardavinėti amerikinių žurnalų rusų kalba "Amerika", o anglas ir vokiečiai bandė tą sceną nufotografuoti.

Visi penki suimtieji buvo nugabenti į policijos nuovadą ir apkaltinti ramybės drumstimu. Jiems atsiskius pasirašyti, kad prisipažįsta kaltais, buvo pasakyta, kad jie tuoj pat turi išvykti iš Sovietijos. Iš policijos jie buvo paleisti, tik JAV ambasada įsikišus.

Žurnalo "Amerika" Sovietijoje siunčiama 50,000 egz., ir neparduotų egzempliorių ambasadon kas mėnesį grįžtą po kelis šimtus. Jungtinėse Valstybėse sovietų platinamas USSR turįs 25,000 prenumeratorių, ir 22,000 egz. esą išsiunčiama į kioskus, iš kurių grįžta apie 3,000 egz. Taip teigia sovietinė ambasada.

Kitas incidentas su amerikiečiais turistais įvyko keilomis dienomis anksčiau tarp Leningrado ir Maskvos, kai šeši jauni amerikiečiai, pasukę klaidingu keliu, paklydo. Policija juos ap-

kaltino įsiveržimu į draudžiamą zoną ir fotografavimu karinių objektų. Turistai pareiškė, kad jie esą paklydę, tačiau pasirašė prisipažįstą kaltais ir po kelių valandų galėjo išvykti iš Maskvą. Jiems nebuvo įsakyta tuoj pat išvykti iš Maskvos.

Stebėtojai tiki, kad sovietai sąmoningai provokuoja incidentus, norėdami gyventojus nuteikti artėjančiai U-2 piloto Powers bylai.

Lumumba tebekalba apie "kitą" kariuomenę

Kongo Respublikos premjeras, lankydamasis Washingtone, kaltino Belgiją, kad ji "tamsiais manevrais" provokuoja naują pasaulinį karą.

Lumumba vėl kalbėjo apie galimybę šauktis "amerikiečių arba kitų kraštų" karinės intervencijos, kad paskubintų belgų atsitraukimą iš buvusios kolonijos. Į laikraštinių klausimų, ar tos "kitų kraštų" karinės jėgos reiškiančios rusus, jis atsakė, kad tai priklausys nuo jo vyriausybės sprendimo, kai jis rugpiučio 6 ar 7 grįš į Kongą.

Spaudos konferencijoje Lumumba perskaitė dvi iš savo vyriausybės gautas telegramas, kurių vienoje jis skatinamas

Washingtone "labai griežtai laikytis", nes priešingu atveju "mes visi būsimė išskęsti", o antroje reikalaujama, kad Jungt. Tautų Komandos daliniai būtų įvesti į Katangą.

Į Kongą nuvykęs Jungt. Tautų gen. sek. Hammarskjöld buvo sutiktas apie 2000 kongiečių, kurie bloga prancūzų kalba parašytai plakatais: "Visiško belgų pasitraukimo" -- "Šalin Tshombe" ir pan.

Katango premjeras Tshombe paskelbė kad jis siunčias trijų narių delegaciją į Belgiją ir New Yorką, kad ji Katangos nepriklausomybės klausimą išdėstytų Belgijos vyriausybei ir Jungtinėms Tautoms.

RESPUBLIKONAI SAVO PLATFORMOJE PABRĖŽIA ANTIKOMUNISTINĮ NUSISTATYMĄ

Palyginus abiejų partijų paskelbtąsias rinkimines platformas, jose randama daug panašumų, randama vietų, kurių interpretacija priklausys nuo pačių kandidatų pažiūrų, bet esama ir punktų, kurie jau iš anksto rodo skirtingus abiejų partijų nusištatymus. Šioje vietoje tenorima tik bendrais bruožais jas sugretinti, parodyti didesnius panašumus ir skirtumus pažiūrose į užsienių politiką ir krašto gynybos problemą.

Užsienių politikoje demokratų labiau pabrėžė naują priėjimą prie neapsisprendusių ir ūkiškai atsilikusių Azijos ir Afrikos kraštų problemos. Jų nuomone, reikią galimai greičiau karinę pagalbą užsieniams keisti ūkine pagalba. Be to, pagalbos programos turėtų būti bazuojamos ilgalaikiais terminais, kad jų nepalietų kasmetiniai biudžeto apkarpymai.

Respublikonai visą dėmesio centrą nukreipia į reikalą su laikyti komunizmą. Jų platformoje sakoma: "Mūsų didžiausias uždavinys yra eliminuoti sovietinę konspiraciją."

Kalbėdami apie pagalbą ūkiškai atsilikusiems kraštams, respublikonai pirmoje eilėje stato privatinį kapitalą ir valstybines paskolas, ne subsidijas. Platformoje nieko nesakoma apie pagalbos permainas, tuo būdu iškeliant reikalingumą tęsti karinę pagalbą.

Respublikonai pagrįdė remiasi Eisenhowerio administracijos programą ir rezultatais, kuriuos pakartotinai giria. Platformoje pabrėžiamas faktas, kad "jokia laisva tauta nepateko už geležinės uždangos nuo 1954 metų", kada šiaurinis Vietnamas pateko oficialion komunistų kontrolėn, Giriamas dabartinės administracijos tvirtumas Berlyne, Formozoje, Libane.

Demokratų, kaip ir reikėjo laukti, pasmerkė dabartinės administracijos rezultatus. Ji kalba apie U-2 "apgailėtiną spektaklį" ir sako, kad prez. Eisenhowerio vizito į Japoniją atšaukimas reiškia politinio aparato "sužlugimą".

Respublikonai siūlo politinio aparato reformas, paskiriant du naujus prezidento "super-asistentus": vieną tautinio saugumo ir užsienių politikos, kitą vidaus politikos reikalams.

Respublikonai savo platformon neįtraukė vieną didžiųjų Rockefellerio idėjų: JAV vadovybę, formuojant šiaurės Atlanto ir Vakarų Pusrutulio ekonomines ir politines federacijas. Nėra aiškos federacijų idėjos ir demokratų platformoje, kur siūlomas "platesnis dalyvavimas" Atlanto bendruomenėje, pripažįstant "mūsų bendrą politinių, ekonominių ir kultūrinių interesų gyly ir apimtį".

Žinoma, demokratų, kaip ir respublikonų, žada tvirtai stovėti prieš komunizmą. Bet jie linkę į didesnę prekybą ir kultūrinius ryšius su komunistų kraštais.

Abiejų priešingi komunistinės Kinijos pripažinimui. Bet demokratų sako, jog jie "sveikintų bet kokius įrodymus, kad komunistinės Kinijos vyriausybė yra tikrai pasiruošusi sukurti naujus santykius, pagrįstus tarptautinių įsipareigojimų respektavimu".

Abiejose platformose įsipareigojama užbaigti Izraelio laivų blokadą Suezio kanale ir bendrai pabrėžiama stipri pro-izraeliška linija. Abiejų pasmerkia komunizmo stiprėjimą Kuboje. Muituose demokratų užima kiek laisvesnės prekybos poziciją. Jie kalba apie ekonominę pagalbą pramonei ir darbininkams, nukentantiems nuo importo. Respublikonai, taip pat remdami abipusės prekybos idėją, žada aukštesnius muitus ir kvotų ribas, kad apsaugotų vidaus pramonės reikalus.

Abi partijos remia nusiginklavimą ir ypač branduolinių bandymų nutraukimą, jei bus susitarta dėl pakankamos kontrolės priemonių. Demokratų, kalbėdami apie nusiginklavimą, siūlo sukurti tautinę taikos agentūrą.

Bet žymūs nuomonių skirtumai iškyla, paliečiant gynybos reikalus.

Demokratų kaltina, kad Eisenhowerio administracija prara-

dusi JAV karinio pirmavimo pozicijas, ir kad "per pastaruosius septynerius ir pusę metų mūsų karinė galia pastoviai kritę, reliatyviškai lyginant su Rusijos ir Kinijos galia." Iš to išeidami, jie pasisako už konvencinių jėgų, erdvės tyrimų programos ir kitų gynybos aspektų sustiprinimą.

Respublikonai sako, kad po II pasaulinio karo rusai šešerius metus kalę ginklus, o JAV demokratų administracija visai tuo nesirūpinusi, tik Eisenhowerio-Nixono administracija, pradėjusi iš nieko, karinę JAV galią išvysčiusi į "jai lygios nesandžią jėgą". Jie žada "paskubinti" raketų produkciją ir paskirstymą "kaip reikės", bendrais bruožais pabrėždami "sustiprintas, drąsias ir naujas pastangas" sovietų agresingumui atremti.

Žinios iš viso pasaulio

- Afrikos valstybė Gana paskelbė visuotinį Pietų Afrikos Unijos prekių boikotą, uždarydama visus uostus ir aerodromus Pietų Afrikos laivams ir lėktuvams. Tai pati griežčiausia bet kurios vyriausybės panaudota priemonė prieš rasinę segregaciją. Draudimuose taip pat nurodyta, kad P. Afrikos gyventojai nebus įleisti į Gana, jei prieš tai nedecklaruos opozicijos segregacijai politikai.

- JAV aeronautikos ir erdvės administracija paskelbė, kad per ateinančią dešimtmetį ji numatanti atlikti 260 didesnio masto iššovimų į erdvę, t. y. daugiau kaip du per mėnesį. Pirmosios raketos be žmogaus iššovimas į mėnulį bus vykdomas 1963 ar 1964 metais, o 1970 metais žmogus galėsias ne tik paviešėti mėnulyje, bet ir grįžti atgal.

Vilniaus centrinio pašto rūmai.

Iš pasaulinės politikos užkulisių

"KALĖDINIŲ DOVANŲ METAS PRAĖJO"

Tą patį mėnesį, kada sovietų šifro valdininkas Guzenko nuėjo į Kanados užsienių reikalų ministeriją ir padėjo ant stalo dokumentų pluoštą, tą patį 1945 metų rugsėjo mėnesį JAV pasiuntinybėje sėdėjo valstybės sekretorius Byrnes su keliais savo delegacijos nariais.

Jų veidai buvo rūstūs. Jie buvo tik grįžę iš užsienių reikalų ministerių konferencijos posėdžio. Visi miršo dėl atkaklaus sovietų užsienių reikalų ministerio Molotovo, kuris galėjo išstis valandas ginčytis dėl posėdžių procedūros, neleidžiamas prieiti prie konferencijos pagrindinės temos.

Pasaulis laukia taikos sutarčių, o jų vietoje Molotovas kelia vis naujus reikalavimus, kurie turėtų išplėsti sovietų įtaką į buvusias Italijos kolonijas.

Byrnes pikta užspaudžia savo cigaretę peleninėje:

--Man, -- sako jis, --kalėdinių dovanų metas praėjo. Man dabar Nauji Metai, kada reikia mokėti sąskaitas. Ir jų yra daug. Nenoriu jų skaičiaus didinti, noriu bent dalį senųjų išlyginti. Prie jų priklauso ir Jaltos pažadai, liečiantys išlaisvintųjų valstybių traktavimą.

Lauke šviečia vėlyvos vasaros saulė, ir pro aukštus pasiuntinybės langus matyti, kaip gatvėje vaikšto vėl linksmi ir atelimi tik žmonės. Tiesa, per karą suvargusi Anglija dar tebėra verčiama taupyti ir gyventi iš kortelių, bet karas jau baigtas. Visi viliasi ilgos taikos ir geresnės ateities, apie tai kalba ir neturtingieji mažose, prirūkytose smulkėse, ir turtingieji savo salonuose, kurie dar išliko nesunaikinti Hitlerio bombų.

Tačiau JAV pasiuntinybės rūmų viduje nėra tokios nuotaikos. Pirmą kartą valstybės sekretoriaus Byrnes štabo diplomatai ir specialistai pajuto naują pavojų, kuris kaip audros debesys grėsmingai dunkso ir greitai plinta virš rytinės Europos horizontų. Byrnes, aštraus proto teisininkas, jau nebeturi jokių iliuzijų:

--Aš tikiu, kad Sovietija yra nusprendusi užvaldyti visą Europą.

Dar kartą jis bando sulaukyti prasidedančią kovą dėl dominavimo Vokietijoje. Jis žino rusų baimę dėl Vokietijos kariinės jėgos ir prisimena Stalino pastabą, kad Lenkija per 25 metus du kartus vartais į Rusiją. Tai užsimindamas, jis Molotovui pasiūlo:

- Aš norėčiau tamstą paklausti, ar Sovietų Sąjunga ne laikui reikalinga tarp keturių didžiųjų valstybių 25 metams pasirašyti Vokietijos demilitarizavimo sutartį.

Molotovo veide nepastebima jokios reakcijos. Jis tik mosteli ranka:

--Idėja įdomi, tačiau aš, deja, dabar negaliu pasakyti galutinės mano vyriausybės pažūros.

Pagaliau ir tas pasiūlymas atidedamas į archyvą, o vėliau Molotovas labai rimtu veidu pareiškė:

--Leiskite mums bent metus pagalvoti, kas turi atsitikti su Vokietija.

Pirmoji Londono konferencija, vykusį 1945 rugsėjo 12--spalio 2, baigėsi nepasisekimu, bet tas nepasisekimas turėjo lemiamos reikšmės. Nes jis pažadino nepasitikinimą sovietine politika.

Užsienių reikalų ministerių taryba, kuri turėjo paruošti taikos sutartį, anksčiau buvo pritarusi sovietų pasiūlymui, kad visi nutarimai galėtų išgalioti, tik visiems tarybos nariams vienu balsu juos priėmus.

--Ar tamsta nujautė, --karčiai pastebėjo Byrnes savo kolegai Bevinui, -- kad vienas tarybos narys tą susitarimą naudos tam, kad kitiems primetus savo nuomonę? Aš nenujaučiau, nes tikėjau, kad mes visi turime vieną norą: galimai greičiau atstatyti

taiką. Dabar aš jau nebegaliu jos tikėtis.

Storasis Bevinas patvirtindamas linktelį savo stambiai galvą:

--Tad tamsta supranti, kodėl aš šį rytą taip pasikarščiauju dėl tų protokolų ginčų. Molotovo taktika man primena Hitlerio elgesį.

--Jis buvo truputį perstiprus, --pastebi Byrnes.

--Na taip, aš po to gi atsiprašiau, --sumurmą Bevinas.

Taupusis darbiečių vyriausybės užsienių reikalų ministeris ir dėl kitų priežasčių negali ramiai kalbėti apie rusų politiką Vokietijoje. Rusų reparaciniai reikalavimai, reparacijų grobimas iš bėgamosios produkcijos, skverbimasis į Ruhro sritį, t.y., rusų noras įsigyti balsą Ruhro kontrolėje--visi tai labai jautriai paličia britų okupacinę zoną, kurioje į ankštą plotą susigrūdę ir pabėgėliai bei išvarytieji iš rytinių Vokietijos dalių.

Sąjungininkų finansų ekspertai vėliau nustatė, kad reparacijų, kurias sovietai iki 1948 metų vasaros susisėmė iš vokiečių ūkio, suma siekusi beveik 3 bilijonus dolerių.

Tuo tarpu Anglija, kuri pati turėjo taupyti kiekvieną kšnelį ir kiekvieną siūlę, toji karo

Look Who Calls Our Foreign Policy 'Piracy!'

"Tai jis nori, kad tikrai laisvos tautos užsidėtų imperializmo vergijos pančius" (iš sovietinių pareiškimų Pabaltijo grobio žven-tėse). Boston Globe, 1960.VII.25

laimėtoja Anglija turėjo kasmet britų zoni išleisti po 80 mil. svarų, kad vokiečiai nemirtų badu. Nes badą seka epidemijos, ligos, neturinčios ribų ir neskiriančios nugalėtojų nuo nugalėtųjų. British Zone Review 1946 metų rugpiūčio mėnesį paskelbė, kad Hamburgo apylinkėse susirgimų nuo maisto stokos skaičius siekė 10,000. Dviems mėnesiais vėliau britų išdo kancleris Hugh Dalton apie

šią problemą pareiškė:

--Tai yra viena priežasčių, kodėl mūsų žmonės negauna pakankamai pavalgyti: mes turime savo kuklius išteklius panaudoti vokiečiams maitinti, iš Vokietijos praktiškai negaudami jokios kompensacijos.

Pirmaisiais pokario metais vokiečiai nebuvo mėgstami, bet sovietinė politika privertė Vakarų nedelsiant keisti kursą. (Bus daugiau)

PIETŲ AMERIKOS NAUJOJI KARTA

IGN. ANDRAŠIŪNAS

išrinko itališkos kilmės. Panašiai valstybės gyvenimas klostosi Brazilijoje ir kituose kraštuose.

Tačiau su demokratiniomis sąjūdžiais kartu žygiuoja ir raudonosios "liaudies demokratijos" pašvaistė. Tiesa jos nėra gausios skaičiumi, bet labai pavojingos savo politiniais žaidimais. Juo labiau, atsiminus, kad Pietų Amerikos kraštai yra tamsūs, turi daug skurdo ir ten vyrauja didelė socialinė nelygybė, aiškėja, kokio pavojaus ženkle yra atsiradusi Pietų Amerika. Objektvūs tų kraštų stebėtojai yra labai susirūpinę moksleivijos, ir ypač studentijos prieaugliu ir jų idėjiniais sąjūdžiais bei ispanišku galvojimo būdu.

Nėra paslaptis, kad dalis

Pietų Amerikos jaunimo studijuoja Sovietų Sąjungoje arba Rytų Vokietijoje. Kiek jo ten yra nuviliota, niekas tikro skaičiaus pasakyti negali. Tačiau studijuojantieji mokslu patenkinti, o tėvai džiaugiasi, kad mokslas jų vaikams pasiekiamas be jokių didelių naminių išlaidų. Šis faktas turėtų kelti didelio rūpesčio tų kraštų vairuotojams, o ypačiai tėvams. Bet tėvai dėl to nesisieloja, net iš pakankamai pasiturinčiųjų, džiaugiasi, kad jie gali naudotis retai pasitaikančia proga.

Žmogui, pažįstančiam Sovietų Sąjungos mokslą ir jo įtaką į jaunų žmonių ateities gyvenimą, tuo klausimu didelių paaiškinimų nereikia, ir išvados darosi labai suprantamos ir aiškios. Tat netenka stebėtis, kad 1958 metais R. Nixonas, da-

rydamas geros valios kelionę po Pietų Amerikos kraštus, Peru ir Venuzuelos valstybių sostinėse buvo apmėtytas akmenimis, o Venuzuelos sostinėje Caracase net jo mašinos langai buvo išdaudyti. Tie įvykiai rodo, kad studentijos gretose žygiuoja raudonojo siaubo susirūpinimą keliantieji prožektoriai. Tų veiksmų autoriai ir kūrėjai aiškūs ir be komentarų. Bet, kad būtų pakankamai objektyvus vaizdas, reikia čia suminėti ir kitą faktą. 1958 metais, kada tas pats Nixonas prie Bogotos miesto (Kolumbijoje) aplankė didžiulę už N. Rockefellerio pinigų įsteigtą Selekcijos stotį, tai darbininkai ir vietos žmonės jam sukėlė didelės džiaugsmo ir padėkos ovacijas, o vienas darbininkas šio straipsnelio autoriui šitaip išsireiškė:

— Gera toje Amerikoje gyventi, kad ir prezidentas rūpinasi vargšo žmogaus gyvenimu ir būviu ir padeda ir kitų kraštų vargo žmo-

nėm.

Ir kai aš jį paklausiau ar jūsų krašto valdžia nesirūpina vargšo žmogaus gero, tai jis man atšovė labai trumpai:

— Mūsų valdžios galvos užimtos nuosavais dvarais ir jaučiais.

Šie reiškiniai rodo, kokioje būklėje yra atsidadę tie kraštai dėl savo socialinio neteisingumo struktūros. Reikia pažymėti, kad Pietų Amerikos žmogus stovi tarp dviejų kryžkelių, kurios atžymėtos propagandos ir tikrovės ženklais. Sovietų Sąjungai rūpi per propagandos kanalus sukelti Pietų Amerikos kraštuose vaidus, nepasitenkinimą ir revoliucijas. Jungtinėm Amerikos Valstybėm yra gyvybinis reikalas išvesti tuos kraštus iš skurdo ir vargo į sotų gyvenimą. Sudaryti tinkamas sąlygas, kad Pietų Amerikos darbininkas daugiau uždirbtų ir būtų pajėgesnis gausiau pirkti kasdienio reikalingumo gaminių.

DIRVOJE GALITE UŽSISAKYTI ŠIUOS KARIO LEIDINIUS

1. O. Urbonas. "1410 metų karas ir žalgirio mūšis". 88 pusl. teksto ir 16 pusl. priedinių iliustracijų, jų tarpe smulkios mūšio schemos dviem spalvomis. Su aplanku. Kaina — \$3.00.
2. V. Biržiška. "Praeities Pabiro". Rinkinyje straipsnių iš Lietuvos istorijos. 352 pusl. ir 16 pusl. priedinių iliustracijų. Kieti viršeliai. Kaina — \$6.50.
3. H. Sienkivičius. "Kryžiuočiai". Istorinis romanas — trijų tomų. Vertė K. Jankūnas. Viršelis dail. V. K. Jonyno. Su aplanku. Kiekvieno tomo kaina — \$3.50.

P pinigų siųskite: Dirva, 6907 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio.

TRECIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA

Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų pervedimas į visus kraštus TAIP PAT IR VISOKIOS RŪŠIES APDRAUDA Kur tik besiruošumėt keliauti, tuoj susirikiat su mūsų įstaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI
311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey
Telefonas: MArket 2-4867

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausių mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

J.S.AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas

1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.
Dienos telef.: HE 1-6352 Nakties tel.: LI 1-4611

Jūros mėgėjus vasaros atostogas praleisti kviečiame prie ATLANTO, ASBURY PARK, N. J.

P. ir O. LANIŲ VASARNAMYJE

Čia ažuolų apsupto vasarnamio erdvuose kambariuose, už nedidelę kainą, ramiai pailsėsite, pasimaudysite švaresniais paplūdimyje iš visų ATLANTO pakraščio esančių.

Tik per keletą minučių pėsčiam nuo vasarnamio pasiekiamas vandenynas — paplūdimys, kino teatrai, bažnyčios, krautuvės, restoranai ir kitos pramogų vietos.

Svečių patogumui galima naudotis virtuvėmis, šaldytuvais, maitintis vietoje. Maudymosi mokestis apmokamos savininkų.

Kambarius siūlome užsisakyti iš anksto:

P. LANYS

515 4th Ave., Asbury Park, N. J.

Tel. PR 6-9783

TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

20 metų tos srities praktika

VOKIŠKŲ RADIO APARATŲ TAISYMAS

TELEFUNKEN

Authorized Factory Service

SCHWAB RADIO & T.V.

SALES AND SERVICE

PAPIGINTA KAINA PARDUODA TELEVIZIJOS IR TELEFUNKEN RADIO APARATUS.

11615 Detroit Ave. LA 1-4669

CLEVELAND 2, OHIO

CLEVELANDE ir apylinkėse

• A. Benokraitienė buvo išvykusi į Columbus, Ohio, kur sėkmingai padaryta galvos operacija ir dabar sveiksta namuose.

• A. ir L. Navickai, vyresniosios kartos veikėjai, persikėlė į naują butą — 17909 Ingelside Rd. Telefonas KE 1-7098.

• Pranas Grigonis miesto centre — 1304 East 9 St. atidarė gerą automašinų taisymo dirbtuvę — Quick Auto Service.

3 šeimų namas

Geram stovyje, puikus pirkinys pelnui. Yra 3 mašinų garažas. Parduoda už \$11,800. Šaukite Mr. Kaucnik IV 1-1042. (88)

Pulkininkas Kock...

(Atkelta iš 3 psl.)

--Kuris mano tėvas?
--Aš tebeieškau jo,--atsakydavo jį. Ir dabar dar girdžiu muziką, užuodžiu vyno ir žvaigždėto vakaro kvapą. Matau motiną, iškaitusiais skruostais, prašakančią pro mane ir surinkančią: -- Vaik! Būk linksmas.

Taip vieną šeštadienio vakarą pamačiau jį. Jo šypsena mane sužavėjo. Ji buvo švelni ir girta. Jis žiūrėjo į šokančius, sukdamas stiklą vyno tarp dely. Pagaliau aš nulipau nuo kėdės ir priėjęs padėjau ranką ant jo kelių.

--Ar tu ne mano tėvas?
Jeigu jis būtų susijuokęs, aš būčiau pravirkęs. Tačiau jis tik papurtė galvą ir pasakė:

--Aš vadinausi Tadeušas Kock ir esu lenkų kalbos profesorius Krokuvos universitete. Ar tavo tėvas iš Krokuvos?

--Nežinau, -- atsakiau, -- paklausiu mamos.

Ji atėjo iškaitusi, nedrąsi ir atspiršė, kad jos berniukas toks išdykėlis. Ir minutei prisėdusi, išgėrė stiklą vyno, paskui antrą ir trečią. Po dviejų mėnesių įvyko jų vestuvės. Ir taip profesorius Kock pasidarė mano tėvas, mano draugas ir mano suvedžiojojas.

(Bus daugiau)

Wisconsinso Kėstučio kuopos šauliai su vėliava, dalyvavę liepos 17 d. įvykusiame parade, Žalgirio mūšiui ir Dariaus-Girėno skridimui paminėti. K. Žilėno nuotrauka

LYTINĖS LIAUKOS IR JŲ HORMONAI

DR. A. GRIGAITIS

Lytinės liaukos ir jų hormonai turi didelės įtakos į žmogaus ar gyvulio organizmą: į nervų sistemą, į augimą, maisto apykaitą, lytinių savybių išsivystymą, subrendimą.

Lytinių liaukų hormonai vartojami ir nekurių ligų

Išnuomojamas 5 k. geras butas
netoli Lake Shore Blvd. — 225 East 156 St. Kreiptis telefonu IV 1-6747. (88)

NURSING AIDE PROGRAM

Formalized training program for mature (25-50) women who are interested in learning how to care and administer to the sick. Earn while you learn, and upon successfully completing your training period, you will receive an exceptional fine increase in wages. Only full-time, mature women with the ability to read and speak English will be considered. Excellent benefits and working conditions. Call SW 5-5000, Ext. 205 or apply to personnel office DOCTORS HOSPITAL 12345 Cedar Rd., Cleveland 6, Ohio.

gydymui. Senatvėj nors ir nepailgino gyvenimą, tai bent žmogų atjaunina... Kad padidinus penimų gyvulių svorį, žmonės jau senai vartodavo lytinių liaukų pašalinimą. Jei kastruotam gyvuliui persodinti kitas lyties liaukas, pas pastarąjį pasireiškia kitas lyties antiriniai reiškiniai.

Pašalinus gaidžiui lytines liaukas per 3-4 savaites, jo išvaizda pasikeičia — susiraukšlėja jo puošmena — skeuterė, žymiai sumažėja jo uodegos gražios plunksnos, gyvumas pranyksta ir gaidys virsta beveik višta.

Lytinių liaukų hormonai duoda moteriai, pagal jos amžių, ypatingą kvapą. Subrendus mergaitė turi vieną kvapą, o vėliau mergaitė tapus motinai, jos kvapas keičiasi. O užstojus klimakterijai specifinis moters kvapas nyksta. Peržengusi 60 metų moteris lieka be kvapo.

Kaimo bernas sakys, jog jo mergaitės kvapas panašus pavasario žolės bei išpurentas, patreštos dirvos kvapui. Miesto bernaitis, kuriam nesvetimi kvepalai, sakys, jog jo mylimoji kvepia pakalnutėmis, rožėmis ir panašiai.

Reikia pasakyti, kad bresnančios mergaitės kvapas traukiantis, viliojantis. Taip ir reikia. Toks gamtos surėdymas, kad skirtingos lyties vienas kitą paviliotų ir įžiebtų naują gyvybę.

Retai jūs rasite romaną, kur nedalyvautų lytinių liaukų hormonai. Rašytojas be jų negali apeiti. Tai neišsiamamų temų šaltinis. Aprašoma arba lytinis ištvirkavimas, lytinė fiziologija, arba lytinis susivaldymas bei asketizmas. O ką bekalbėti apie poeziją. Eunuchai eilių nerašo. Jiems lagštingala nečiulba, pavasario žiedai nejaudina.

Parengimų kalendorius

* RUGPIŪČIO 14 D. Lietuvių Piliečių Klubo narių gegužinė Shlapnic Grove parke prie Solon, Ohio.

* RUGSĖJO 10 D. Pilėnų Tunto skautams paremti pobūvis. Rengia Tėvų Komitetas.

* RUGSĖJO 24 D. Dirvos 45 metų sukakties spaudos balius Slovenian Auditorium.

* SPALIO 2 D. Neringos skautų tunto dešimtmečio iškilminga sueiga-vakaras.

* SPALIO 15 D. SLA 136 kuopos rengiamas Čiurliono Ansamblio pramoginio okteto koncertas.

Lytinės liaukos bei jų hormonai turi nemažos reikšmės socialiniam, net karštam ir politiniam gyvenime. Daug galima būtų pašnekėti šiuo klausymu, bet tai kita kartą.

Moters lyties organų harmonai

Moters dėtise auga kiaušinėlis — ląstelė, kurią apgaubia ląstelių sluoksnis, kuris sudaro pūslelę, vadinamą folikulu. Kiaušinėlis yra žmogaus organizme didžiausia ląstelė, nes jos protoplazmą yra daug maisto atsargų, reikalingų apvaisyto kiaušinėlio gyvenimo pradžiai.

Folikulėje — pūslelėje, kuriose vystosi būsimos gyvybės užuomazga, gaminamas harmonas, kurs krauju išnešiojamas po visą kūną ir veikia organizmą — vysto moters lytines savybes. Subrendęs kiaušinėlis iš dėtių patenka į gimdą. Pas lytiniai subrendusią moterį kas mėnesis išsivysto vienas kiaušinėlis (retai du ar daugiau), atsiranda mėnesinės.

Nustojus moters lytiniam pajėgumui, kas įvyksta 40-50 amžiuje, sustoja kiaušinėlių brendimas, lytinė funkcija silpnėja, vėliau visai pranyksta, o pati liauka atrofuojasi.

Šis periodas vadinamas klimakteriniu. Kartais klimakterijos reiškiniai pasireiškia ir pas vyrus. Jei klimakterija įvyksta staigiai, moteris sulaukia nemalonių ligos reiškinų — kraujo priplūdimai į galvą, nervotumas, staigus nuotaikos keitimasis, nemiga, aukštas kraujo spaudimas ir t.t.

Moters lytinių liaukos produkuoja harmonus, kurie turi įtakos į skeleto struktūrą, ypač duobens. Pas vyrus duobuo siauresnis, pas moteris platesnis, plokštesnis. Šie hormonai iššaukia antrinius lytinius reiškinus — išsivysto krūtys.

Moters lyties liaukos gamina dviejų rūšių harmonus — progesteroną ir estrogeną. Estrogeno per 30 lytinio gyvenimo pagaminama, tiek, kiek sveria vienas pašto ženklas. O kad mergaitės kūnas virstų subrendusia moterim, šio hormono kiekis lygus pašto ženklo mažuteliu skuteliu.

Trūkstant estrogeno, sukrinka mėnesinė, širdies veikla, padidėja kraujo spaudimas, sumažėja lytinis pajutimas, krinta maisto apykaita. Dėka estrogeno dėtys kas mėnesį išleidžia kiaušinėlių.

Progesteronas gaminamas neštumo metu ir turi didelės reikšmės nešios moters gyvenime. Dėka progesterono, gimdos sienelės tampa minkštesnės, puresnės, kad joje apvaisintas kiaušinėlis galėtų pinti sau lizdą būsimai gyvybei. Progesterono trūkumas pirmuose neštumo mėnesiuose gali būti aborto priežastim. Jei kiaušinėlis lieka neapvaisintas, neįvyksta neštumo, kiaušinėlis sukelto moters lyties organuose permainos grįžta į normą. Tai yra taip vadinamas lytinis ciklas, kurio ilgis 21-28 dienos. Naujas lytinis ciklas skaitosi pirmuoju menstruacijos diena.

Vyrų lytinių liaukos ir jų harmonai

Vyrų lytinių liaukos produkuoja sėklas naujai gyvybei ir dviejų rūšių harmonus — testosteroną ir androsteroną. Šie hormonai turi didelės reikšmės organizmo ekonomijoje, ypač baltybų sunaudojime.

Pas vyrus, sumažinta gamyba lytinių harmonų brendimo metu, iššaukia lytinio aparato atrofiją, sukrinkimą maisto apykaitos, greitą pa-

SPORTAS

APYGARDINĖS PLAUKYMO PIRMENYBĖS

1960 m. Vid. Vakarų Sporto Apygardos Plaukymo ir Lauko Teniso pirmenybės įvyks š. m. rugpiūčio 20-21 d. Detroitė.

Apygardos vadovybės pavedimu, pirmenybes vykdys Detroito LSK Kovas.

Lauko teniso apygardinių pirmenybių programa yra: Vyrų vienetas; moterų vienetas; jaunių vienetas; vyrų dvejetas; moterų dvejetas; mišrus dvejetas; mergaičių vienetas.

Plaukymo apygardinių pirmenybių programa yra: Vyrams: 100 yd. laisvu

stiliu; 220 yd. l. st.; 440 yd. l. st.; 100 yd. krūtine; 100 yd. nugara; 100 yd. peteliške.

Moterims: 50 yd. l. st.; 100 yd. l. st.; 50 yd. krūtine; 50 yd. nugara; 50 yd. peteliške.

Jauniams A kl.: 100 yd. l. st.; 220 yd. l. st.; 100 yd. krūtine; 100 yd. nugara; 100 yd. peteliške.

Jauniams B kl.: 50 yd. l. st.; 100 yd. l. st.; 50 yd. krūtine; 50 yd. nugara; 50 yd. peteliške.

Mergaitėms A kl.: Ta pati kaip moterims.

Mergaitėms B kl.: 50 yd. l. st.; 50 yd. krūtine; 50 yd. nugara; 50 yd. peteliške.

Jaunių ir mergaičių A klasei priklauso gimę 1942-1944 m.; B klasei — 1945 m. ir jaunesni.

Apygardinės plaukymo pirmenybės vykdomos pirmą kartą. Programoje yra įtraukta prieauglio klasė, kaip paskatinimas mūsų jaunimui susidomėti plaukymu.

Dalyvių registracija atliekama per sporto klubus pagal nustatytą tvarką.

Klubams nepriklausą pavieniai sportininkai registruojasi ir informacijas gauna per artimiausią sporto klubą arba tiesiai pas rengėjus šiuo adresu: Mr. P. Misiūnas, 8863 Homer, Detroit 9, Mich. Telef.: VI 2-6799.

Registracijos terminas: rugpiūčio 15 d.

Vid. Vak. Sporto Apygarda

GREETINGS and BEST WISHES COLLINWOOD POULTRY CO.

LIVE FRESH CUT UP POULTRY
LOUIS BAKER Mgr.

14801 Saranac Rd.

MU 1-2041

EUCLID POULTRY CO.

HOWARD F. BAKER Mgr.

549 East 185th St.

KE 1-8187

BEST WISHES
For a Pleasant Holiday

FROM A FRIEND

BEST WISHES
To All The Lithuanian People

CAROL BRIDAL SHOP

1800 Euclid Ave.

Call CH 1-0191

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

HILDEBRANDT PROVISION CO

3619 WALTON

ME 1-3700

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

BERNIE MULL-MULIOLIS INSURANCE CO.

GENERAL INSURANCE OF ALL TYPES

3101 Euclid Ave.

Call HE 2-0840

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

EAST CLEVELAND-EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH-SUPERIOR AVENUE

KAS IR KUR?

• Nuo rugpiūčio pradžios Dirvoje įvedamas naujas ir daugelio skaitytojų lauktas skyrius — Socialinis draudimas. Skyrių tvarkys pri-tyręs šios srities specialistas Jonas Šoliūnas.

• Detroito Lietuvių Komite-tas "Alvin M. Bentley for U. S. Senator" praneša, kad pirminiai rinkimai Michiga-ne įvyks š. m. rugpiūčio 2 d. Visi, kurie domisi Alvin M. Bentley išrinkimu į Michi-gano senatorius, prašoma aktyviai rinkimuose daly-vauti.

• Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba įvykusiam posėdyje svarstė: PLB pa-stangos bendrai vienybei pasiekti ir numatomas kon-gresas; LB įstatų pakeiti-mas ir papildymas — įvai-rių sugestijų nagrinėjimas; galimieji "Knygų Lentyn-os" leidimo palengvini-mas; Karo metu išardytų šeimų skauduliai ir kt.

• L. ir M. Kančauskai, il-gesnį laiką gyvenę Argen-tinoje, atvyko į JAV. Nu-mato apsigyventi Los An-geles. Prieš tai savo arti-muosius lanko Clevelande, Tabor Farmoje, Chicagoje ir kitur.

• Vyt. Radžius, Chicagos vyrų choro pirmininkas, va-saruoja Tabor Farmoje. Va-sarvietė, kaip visada, labai daug svečių ir puikiausia nuotaka.

• Dr. Jonas Valaitis, gyve-nąs Chicagoje, pakviestas į Loretto ligoninę vyr. pato-logu.

• V. ir Z. Poderiai, Dirvos skaitytojai Chicagoje, išvy-kę į atostoginę kelionę, pa-keliui aplankę Dirvą, siun-čia sveikinimus iš Niagaros.

• S. ir V. Minkų vedama radijo valanda Bostone, rugpiūčio 7 d. Romuvos Parke — 71 Claremount Ave., rengia 26 metų sukak-čiai paminėti pikniką.

• V. Virbicko ir A. Didžba-lytės sutuoktuvės įvyks rugp. 13 d., šv. Petro ir Po-vilo bažnyčioje, Elizabeth, N. J.

Abu jaunieji yra veiklūs lietuvių jaunimo organiza-cijų nariai.

• Vokietijos Lietuvių Ben-druomenės Taryba, apsvar-styti visų to krašto lietuvių reikalų, posėdžiams susi-rinks rugpiūčio 27-28 dieno-mis Vasario 16 Gimnazijos patalpose.

Dėmesio!

Šimtai naujų skaitytojų, pradėję skaityti Dirvą ir ją džiaugiasi. Pasiteiraukit, ar Dirvą skaityti jūsų pažiū-tami ir kaimynai. Jei ne—atsiųskit jų adresus. Jie Dirvą gaus dvi savaites nemokamai.

Dr. Juozas Jonikaitis (kairėje) su Dr. Jonu Sims 1944 m. Detroite.

Dr. Juozo Jonikaitio 15 metų mirties sukaktis

MARIJA SIMS

Jeigu audrai ištikus Verstų stulpą vieną, Iš tų, kurie prilaiko Jūsų namo sieną, Namas negrius — iš baimės jūs neišlakstyt, Tik vietoj ano stulpo, Tają pačią dieną, Tuoj kitą statyk!

Tai Dr. Vinco Kudirkos žodžiai. Kokie jis reikšmin-gi, kiek daug pasakantieji. Prieš 15 metų gyvenimo vėtra netikėtai ir nelauktai, išvertė vieną iš mūsų lietu-viškių namų stiprų ir ne-pamainomą stulpą. Tai Dr. Juozą Jonikaitį.

1945 birželio 26 d. ta ne-lauktoji ir baisioji žinia, kaip audra aplėkė Detroito lietuvių šeimas pranešdama, kad štai, užgėso tas švytu-rys, kuris daugeliui lietuvių rodė kelią į Tėvynės meilę ir pagalbą savo tautai.

Žinia buvo skaudi, nes netekome savo draugo, savo bičiulio, vos sulaukusio 65 metų amžiaus.

Vėlonis buvo palaidotas birželio 30 dieną, iš šv. An-tano bažnyčios, Mt. Olivet kapuose. A. a. kun. Ignas Boreišis pasakė gaudų ir reikšmingą pamokslą, o ka-puose paskutinį žodį tarė vėlonies didelis draugas, inžinierius Pijus Žiūrys, iš Clevelando.

Dr. Juozas Jonikaitis mi-rė pačiame gražiausiame metų laike. Lyg, gražaus pavasario puiki gėlė, būtų pamojus ir įsakius, mus pa-likti ir nueiti jos vedamu taku amžinon tyton, nepa-sibaigiamon ramybėn. Ji pamojo... ir jis paskui ją nuėjo... O mes, pasilikę liūdėjome ir verkėme savo draugo, savo užtarėjo, savo tautos nenulstančio veikėjo ir rėmėjo.

Liūdėjo šio brangaus žmo-gaus, šio lietuvių tautos apaštalo, visa lietuviškoji ir patriotiška visuomenė. Liū-dėjo jo ne vienas Detroitas, Clevelandas ar Čicaiga, bet visi lietuviai visuose Ame-rikos kampuose, nes jis bu-vo visur gerai žinomas savo tėvynės meilės darbais. Už savo didžius darbus jis bu-vo apdovanotas ir Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Ge-dimino Trečio laipsnio or-denu.

Dr. Juozas Jonikaitis, kaip retas mylėdamas tėvy-nę, po pirmojo pasaulinio karo buvo net du kartus į aplankyti. Aplankyti ir pa-sisemti jėgų, kad sugrįžęs vėl nauja energija galėtų jai dirbti.

Dr. Juozas Jonikaitis bu-vo gimęs 1880 metais kovo 28 d. Pariebių kaime, Sinta-utų valsčiuje, Šakių apskrityje. Pradžios mokyklą baigė Sintautuose. Vėliau

Kviečiame visus dalyvauti Lietuvos laisvinimo kovoje

Nors jau 20 metų mūsų tauta ir laisvojo pa-saulio lietuviai veda pasyvaus pasipriešinimo kovą su Lietuvos pavergėju, bet laisvės idėja yra am-žina ir, kol ji nebus įgyvendinta, tol kova ir kiek-vieno lietuvių pareigos tėvynei nesibaigs.

Jau 20 metų kiekvienas lietuvis yra kovoto-jas už savo tautos laisvę, už tautinę gyvybę ir valstybinę nepriklausomybę.

Lietuviai partizanai krašte kovojo su ginklu rankose net gyvybę aukodami, o laisvajam pasauly mūsų politiškoji kova reiškiasi įvairiose forme-se: gausių suvažiavimų rezoliucijomis, protestų demonstracijomis, tautinio patriotizmo stiprini-mu, tautinės kultūros lygio kėlimu ir visomis ga-limomis priemonėmis ieškant paramos didžiosiose Vakarų valstybėse, supažindinant jas su mūsų, o dabar jau ir jų pačių priešų — komunizmu.

Visi trokštame ir daugelis tikime, kad Lietu-vos laisvės siekimo kovą būtų vieninga, jos veikla suderinta, kad šiuo atveju ir mūsų politinės veiklos rezultatai būtų geresni.

Tačiau, juk mes visi turime teisę ir pareigą daryti tai, ką liepia mūsų tautos išsilaisvinimo troškimas. Lietuvos ateitis rūpi ne vien laisvini-mo veiksmams ar organizacijų atstovams, bet kiekvienam patriotui lietuviui, kuris gerbia savo garbingą kilmę, tėvų ir protėvių žemę ir jaučia jai tam tikrą pareigą, kaip geras vaikas motinai.

Šiose sąlygose Lietuvos laisvinimo darbas tai nėra koks partinis mitingas, o mūsų visų tik labai ilgas ir rimtas darbas ir, pagal savo sąžinę tokių darbų rėmimas.

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo paskirtis ir yra sudaryti sąlygas darbams, kurių galutinis tikslas — Lietuvių Tautos Gyvybė, Laisvė ir Ne-priklausomybė, todėl kviečiame visus Lietuvos laisvinimo kovoj dalyvauti per LIETUVOS NE-PRIKLAUSOMYBĖS TALKĄ, jos darbą lėšomis remti per LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS FONDA.

Emilija Čekienė, LNF pirmininkė
87-80 96 Street, Woodhaven 21, New York
Frank Alexis, vicepirm.
Pranas Narvydas, sekretorius
Vladas Žilinskas, narys ir
Liudas Tamošaitis, išdininkas
90-34 78 Street, Woodhaven 21, New York

įstojo į Veiverių Mokytojų Seminariją ir ją baigė.

Mokslo metais jis dažniau ir dažniau susitiko su lietu-viais inteligentais, laisvės kovotojais. Jis užsidedė tė-vynės meilę ir pats pradėjo veikti prieš rusų okupantą, lietuvių tautos naikintoją. Rusų žandarų budri akis J. Jonikaitio veiklą pastebėjo ir jį pradėjo sekti, o kai su-grįžo iš 1905 m. Vilniuje suruošto Lietuvių Didžiojo Seimo, jį norėjo areštuoti. Bet J. Jonikaitiui pavyko iš jų nagų pasprukti. Jis išvy-ko į Ameriką. Amerikoje pa-gyvenęs apie metus laiko manė, kad rusai bus apie jį pamiršę, tat vėl grįžo į Lie-tuvą. Bet rusai nepamiršo. Ir vos J. Jonikaitis įkėlė ko-ją į tėvynę, jo pradėjo ieš-koti. Neliko kitos išeities, kaip vykti atgal į Ameriką. Čia atvykęs J. Jonikaitis apsigyveno Chicagoje.

Matydamas, kad gyveni-mas, nors ir Amerikoje, bus sunkus ir kietas, J. Jonikai-tis, kaip daugelis tais lai-kais, pradėjo stropiai mo-kytis. Kiek pramokęs anglų kalbos įstojo Chicagoje į Lo-yalos Universitetą, medic-

nos fakultetą. Baigęs medic-iną atvyko į Detroitą ir čia atliko interną Provi-dence ligoninėje. Kadangi jo brolis Jonas jau buvo daktaras Worcester, Mass., todėl ir Juozas Jonikaitis ten nuvyko ir su broliu įsi-kūrė bendrame kabinete.

Lietuvai atgavus Nepri-klausomybę, Dr. Juozo Jo-nikaitio brolis — Dr. Jonas Jonikaitis išvyko gyventi į Lietuvą. Tada Dr. Juozas atvyko į Detroitą ir čia at-sidarė kabineta Michigan ir Grand Blvd. gatvių kampe. Čia jis išgyveno apie 20 me-tų. Jo namai lietuvių visuo-menei pasidarė lyg kokia visiems sava vieta. Kas tik iš kur atvažiuodavo, čia kiekvienas buvo privaišin-tas ir apnakvydintas.

Dr. Juozo Jonikaitio au-kos Lietuvos reikalams vi-suomet viršydavo visų kitų aukas. Jis aukėjo ir kitus ragino aukoti.

Amžino poilsio Dr. Juozui Jonikaitiui, o mums, liku-siems silpniesiems stul-pams, jėgų atlaikyti savo tautos namo sieną, kad ji, pasak Dr. V. Kudirkos, ne-sugriūtų.

Dail. Vyt. Raulinaitis, prieš tris savaites darbe susilaužęs koją, apsilankė Dirvos redakcijoje pasitarti dėl tolimesnio "Si-biro tremtinio atsiminimų" iliustravimo ir "Bajoro Miknos Rieta-ragio nuotykių". Ta proga, redakcijos bendradarbė Roma Jasukynaitė pasiskubino jo apsilankymą "užregistruoti" ant sulaužytos kojos.

Dirvos nuotrauka

Dėmesio!

Naujiems skaityto-jams prenumerata metams tik 8 doleriai

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite at-siųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto per-siuntimo išlaidas.
- Numatoma, kad nuo šių metų liepos 1 d. dividendai bus pakelti iki 4 1/4.

MUTUAL Federal SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.

